



Akt nr:

P-E1a-1045

AU\$P-E1a-1045

4322-5

INKOM DEN

12 JAN 1953

1952

VÄSTERBOTTENS LÄNS HÖFVUDSTAD

P

5-1045

LANTBRUKSSYRELSEN

14 DEC 1953

DIARIE Nr

SAK Nr

Kungl. Lantbruksstyrelsens
arkiv

Handlingar angående

"Eka invallningsföretag av år 1952"

i Vänersnäs socken av Älvsborgs län;

upprättade år 1952 vid syneförrättning

enligt vattenlagen

av

Sven Hallin.

Lantbruksingenjör i Skaraborgs län.

Översiktskarta.

P 1045



Skala 1:50 000 .

Eka if 1952

Vänernäs o:n

B. & U.M. 3/1953.

Dom B 1/1953.

Västerbygdens vattendomstols

D O M

i underställt mål angående Eka invallningsföretag av år 1952 i Västra Tunhems kommun av Älvsborgs län; meddelad i Vänersborg den 23 mars 1953.

1 h. handf.
5 rutor

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har efter ansökan av dåvarande ägaren av Eka egendom (fastigheterna Vänersnäs 2³³, 2³⁵ och 2³⁹) i Vänersnäs socken George Seaton den 22 oktober 1940 förordnat lantbruksingenjören Sven Hallin att verkställa syneförrättning för torrläggning av mark under egendomen. Förrättningsmannen och gode män hava den 10 november 1952 hållit sammanträde, varvid den nuvarande ägaren, direktören Alrik Hedlund, fullföljt ansökningsen. Synemännen hava samma dag meddelat utlåtande, vari lämnats tillstånd till utförandet av ett invallningsföretag mot sjön Vänern för torrläggning av 9,10 hektar åker och 9,60 hektar odlingsmark inom egendomen. Utlåtandet har underställts vattendomstolens prövning.

Besvär hava icke anförts över utlåtandet.

Vattendomstolen har vid den prövning av utlåtandet, var till underställningen givit anledning, icke funnit skäl till anmärkning mot detsamma. Utlåtandet fastställes därför av vattendomstolen.

Talan mot denna dom föres genom vad. Vill part vädja, skall han sist tisdagen den 7 april 1953 före tjänstetidens slut hos vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreteraren, postadress Vänersborg, muntligen eller skriftligen anmäla vad. Part, som anmält vad, skall sist måndagen den 20 april 1953 före tjänstetidens slut fullfölja vadet genom att till vattenrättsdomaren inkomma med sin till Vattenöverdomstolen ställda vadeinlaga.

Har en part sålunda vädjat, äge även motpart, ehuru han icke iakttagit vad nyss sagts, föra talan mot domen; dock åligge honom att inom två veckor från den dag, då tiden för fullföljd av vadet utgick, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga. Sådan vadetalan förfaller, om den första vadetalan återkallas eller eljest förfaller.

Inlaga eller annan handling må inlämnas genom bud eller insändas med posten i betalt brev.

På vattendomstolens vägnar:

Einar Weiss.

hu.
JA.

Emot förestående rätt avskrivna dom har vad icke anmälts; betygar Vänersborg i Västerbygdens vattendomstols kansli den 12 december 1953.

I tjänsten:

R. Dahlgren

1.
Protokoll med Öyne.
Förordning enligt Rätts-
lagen för förslags-
ställning av mark, till-
hörande Eka i Väners.
När socken av Älvs-
borgs län.

Den 10 november 1952 i Eka
Närvarande: Undertecknad, statens land-
bruksingenjör och förordningsman
samt gode männen Sigfrid Karlsson
i Skallby och Arvid Jansson i Fågeltoys
även som saksägare och en av förord-
ningen berörda jordägarens direktören
Albin Hedlund som ägare till Väners-
näs 2³³, 2³⁵ och 2³⁹, vilka förtiglates ut-
gåva en brukningsenhet under den gemen-
sama benämningen Eka.

§ 1
Suppläster det för förordningsmannen
utskädat för ordnandet, som hade lydelse
enligt bil. A.

§ 2
Något jäo enligt Öyne männen kunde
ej utskädas.

§ 3

Förelades det upprättade förslaget
hitt de vattenbervärate markernas in-
vallning och föreläggning med här till
hörande handlingar.

§ 4

Förelanden bekräftade sina tidigare
under hand till förädlingsmännen
föreställda yrkanden om ifrågasättande
av vallning och föreläggning och god-
kände det upprättade förslaget.

§ 5

Upplästes synemännens utlåtande,
som hade lydelse enligt luv. G.

§ 6

att mätarna och förvara till förslaget
hörande handlingar och ritningar och att
~~synemännena~~ utnågo synemännen förval-
tare Paul Johansson, Oka pr Örebro.

§ 7

Samt intet vidare finns att till protokollet
anteckna, förslaget förädlningen avslutad
och sammanträdet upplöst.
ort och

Mid som noon.
 & h'ästen:
 Meenthallén

Biträdaude gode män:

Lijfist Carlsson.
 Arvid Jansson

KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAVANDE
I SKARABORGS LÄN.

LANDSKANSLIET.

D. o. V.D. n:r 31 - 108
1940.



Förordnande.

Lantbruksingenjören Sven Hallin

förordnas härmed att i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning; och in-
förväntas från honom bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad å landskansliet den 22 oktober 1940.

Carl Mannerfelt
Carl Mannerfelt.

Einar Johnson
Einar Johnson.

Till Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Skaraborgs län.

O. e. V. D. 31-108
1940



Med översändande av ansökan om syneförrättning enligt
 vattenlagen för torrläggning av mark, tillhörande Eka

~~XXXXX hemman~~ i

Vänersnäs

socken av Skaraborgs län får

jag vördsamt föreslå, att ifrågavarande förordnande utfärdas
 för mig.

Skara den 19 okt.

1940

[Handwritten signature]
 /Sven Hallin/

Statens lantbruksingenjör
 i Skaraborgs län

Till

Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Skaraborgs län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om förordnande för inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör att jämlikt bestämmelserna i gällande vattenlag handlägga syneförrättning för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Eka

i Vänernäs socken
av Skaraborgs län.

^{inga andra}
~~Förteckning över de fastigheter, som ytterligare kunna förväntas bliva av företaget berörda, återfinnes å omstående sida.~~

Närmaste järnvägsstation till förrättningsstället är

Lille skog

Meddelanden angående förrättningen torde ställas till

Undertecknad

adress Eka

pr Örebro

Telefon: _____

Eka

den

19 sept.

1940

Geolektion

Invärande ägare: Eka Carl Alrik Hedlund

FÖRTECKNING

över fastigheter, som väntas bli av företaget berörda.

Fastighetens namn:

Ägarens namn:

7.
Lo

Bil. B^I

DEKRETTILL
FISKERISTYRELSEN

8 JAN 1952

010

Till

Kungl. Fiskeristyrelsen,

Göteborg.

På grund av bestämmelserna i 10 kap. 43 § vattenlagen översändes härmed värdsamt avskrift av ansökningshandlingarna m.m. angående syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Eka i Vänersnäs socken av Skaraborgs län.

Endast ett förberedande sammanträde med sakägarna har hittills hållits, varför någon kungörelse ännu icke utfärdats.

För bedömande av företagets eventuella inverkan på fiskeriintressen kunna följande upplysningar lämnas.

Företaget avser invallning mot sjön Vänern av 7,62 ha under dämningssgränsen (44,85 m. över havets m.v.y.) belägna marker. Lägsta delen av invallningsområdet ligger på höjden 44,20 m. över havets m.v.y. (en enstaka punkt ligger på höjden + 43,90 m.).

Något yrkande om ersättning för försämrat fiske har ej framställts.

Skara den 31 dec. 1951.

I tjänsten:



Sven Hallin

Lantbruksingenjör i Skaraborgs län.

1952.. den ..3 januari.....

Denr 010.....

Till fiskeriintendenten i

Övre södra.....

distriktet;

angående förordnande jämlikt 10 kap.

43 § 1 st. vattenlagen.

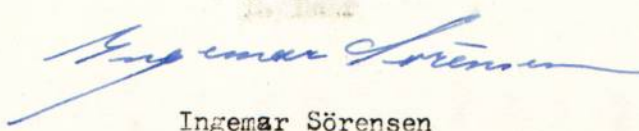
Tit.

Kopia: Sö. o/. Med överlämnande av bifogade, till Kungl. fiskeristyrelsen jämlikt 10 kap. 43 § 1 st. vattenlagen insända handlingar angående företag enligt samma lagrum berörande .torrläggning av mark tillhörande .Eka i Vänersnäs socken, Skaraborgs län, ..., förordnar fiskeristyrelsen härigenom med stöd av omförmälda lagrum Eder att under syneförrättningen till förrättningsmannen avgiva yttrande, huruvida fiskerinäring av betydelse kan genom företaget lida väsentligt förfång, så ock vilka särskilda åtgärder kunna erfordras till skydd för fisket.

Kan yttrande, som ovan nämnts, icke avgivas utan att undersökning å platsen äger rum, ankommer det jämlikt 10 kap. 43 § 2 st. vattenlagen på länsstyrelsen att efter inkommen anmälan därom uppdraga åt den av fiskeristyrelsen förordnade eller ock annan av styrelsen föreslagen fiskeritjänsteman att, såvitt angår företagets inverkan å fisket, såsom sakkunnig biträda vid förrättningen ävensom i frågan avgiva utlåtande.

Göteborg den 3 januari..... 1952..

På Kungl. fiskeristyrelsens vägnar:


Ingemar Sörensen

FISKERIINTENDENTEN

ÖVRE SÖDRA DISTRIKTET

Till

Lantbruksingenjören, Herr S. Hallin

Skara.

Sedan Kungl. Fiskeristyrelsen den 3 januari 1952 förordnat undertecknad att avgiva yttrande, som i 10 kap. 43 § vattenlagen sägs, angående torrläggning av mark tillhörande Eka i Vänersnäs socken, numera Älvsborgs län, får jag med återställande av remisshandlingarna anförä:

Efter förordnande av länsstyrelsen i Älvsborgs län har undersökning på platsen verkstälts av undertecknad den 28 dennes.

Hinder mot företaget enligt 7 kap. 39 § vattenlagen finnes ej.

Företaget avser invallning mot sjön Vänern av 7,62 hektar under dämningsgränsen /44,85 m. över havets m.v.y./ belägna marker.

En stor del av det område, som kommer att invallas, utgöres av goda gäddlekplatser /starrmarker/, när de översvämmas under våren. Särskilt innanför den med I - K betecknade vallen på ritningen, blad 1, finnas goda gäddlekplatser. Gäddan förrättar som regel sin lek på helt grunt vatten / 1 - 3 dm./. Dessa lekplatser komma att försvinna genom invallningen. En minskning av lekplatserna medför minskning av gäddbeståndet. Denna minskning kan bli märkbar inom ett tämligen vidsträckt område. I nu ifrågasvarande fall finnes det dock så goda lekplatser i närheten av och utanför invallningsområdet att det ej är antagligt att någon

större skada kommer att tillfogas gäddbeståndet.

Vallar ha redan uppförts vid invallningsområdet. Materialet till dessa ha i viss utsträckning uppgrävts på den mot sjön vända sidan av vallarna. Härvid ha gropar bildats intill vallarna. I de fall då vallarna äro belägna innanför gäddlekplatser /starrmarker/ är det sannolikt att gäddungar komma att innestängas i groparna och där gå under, när sjön sänkes och groparna sålunda isoleras. För att förhindra detta bör sökanden åläggas att från sådana gropar, i vilka gäddyngel i nämnvärt antal kan komma att innestängas, upptaga avlopp till sjön så att gäddynglet skall kunna utvandra.

Givetvis skola sådana diken ej behöva upptagas på de platser där kostnaden kommer att bli oskäligen stor. En kostnad för samtliga diken av 3,000 kronor synes mig dock ej vara för hög.

Jag får alltså anhålla att sökanden måtte åläggas att för en kostnad av högst 3,000 kronor upptaga diken från sådana gropar, som bildats på den mot Vanern vända sidan av vallarna vid dessas anläggande, för att förhindra att gäddyngel innestängas vid sjöns nedsänkning, varvid i främsta rummet avlopp skola upptagas vid de vallar, som äro belägna innanför mera betydande gäddlekplatser, t.ex. den med bokstäverna I - K betecknade vällen på ritningen, blad 1.

Jag får erinra om bestämmelsen enligt 10 kap. 68 och 74 §§ vattenlagen med ändrad lydelse den 26 juni 1945 angående skyldighet att till fiskeritjänsteman, som avgivit yttrande i ärendet, översända avskrift av såväl synemännens förslag till utlåtande som av själva utlåtandet.

Karlstad den 30 maj 1952.

Nils Törnquist
/Nils Törnquist/.

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
<u>Vänersnäs socken.</u>							
<u>Vänersnäs 2³³, 2³⁵, 2³⁹</u>							
<u>Alrik Hedlund</u>							
Alstringsbåtnad:							
odlingsmark, mylla på lera	1		0,11	-	950 ~~1900~~	950	105
" - " -	2		0,34	9 ~~19~~	1240 ~~1900~~	1231	418
" - " -	3		0,42	133 ~~190~~	1610 ~~1900~~	1477	620
" - " -	4		0,27	133 ~~190~~	1610 ~~1900~~	1477	399
" - " -	5		0,06	19 ~~38~~	1330 ~~1900~~	1311	79
åker, - " -	6	0,10		22 ~~44~~	1540 ~~2200~~	1518	152
" - " -	7	0,41		11 ~~22~~	1430 ~~2200~~	1419	582
" - " -	8	1,33		308 ~~440~~	2200	1892	2516
" - " -	9	0,35		1188 ~~1320~~	2200	1012	354
" - " -	10	0,28		2156	2200	44	12
odlingsmark, - " -	11		0,56	-	1900	1900	1064
" - " -	12		1,15	10 ~~20~~	1900	1890	2174
" - " -	13		0,73	266 ~~380~~	1900	1634	1193
" - " -	14		0,05	774 ~~860~~	1900	1126	56
" - " -	15		1,98	-	1900	1900	3762
" - " -	16		0,86	-	900 ~~1500~~	900	774
" - " -	17		0,28	10 ~~20~~	1900	1890	529

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
odlingsmark, mylla på lera	18		0,09	84 ~~120~~	1900	1816	163
" - " -	19		1,11	10 ~~20~~	1900	1890	2098
" - " -	20		0,11	266 ~~380~~	1900	1634	180
" - " -	21		0,08	855 ~~950~~	1900	1045	84
" - " -	22		0,46	266 ~~380~~	1900	1634	752
" - " -	23		0,35	1026 ~~1140~~	1900	874	306
åker,	24	0,41		11 ~~22~~	2200	2189	897
" - " -	25	0,12		33 ~~66~~	2200	2167	260
" - " -	26	0,13		22 ~~44~~	2200	2178	283
" - " -	27	2,96		231 ~~330~~	2200	1969	5828
" - " -	28	0,06		990 ~~1100~~	2200	1210	73
" - " -	29	0,49		1089 ~~1210~~	2200	1111	544
" - " -	30	0,18		2112	2200	88	16
" - " -	31	0,16		462 ~~660~~	2200	1738	278
" - " -	32	1,24		1188 ~~1320~~	2200	1012	1255
" - " -	33	0,80		2112	2200	88	70
" - " -	34	0,08		462 ~~660~~	2200	1738	139
odlingsmark,	35		0,07	1710	1900	190	13
" - " -	36		0,11	1026 ~~1140~~	1900	874	96
" - " -	37		0,12	399 ~~570~~	1900	1501	180

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
odlingsmark, mylla på lera	38		0,29	200 ~~285~~	1710 ~~1900~~	1510	438
Summa		9,10	9,60				28742
Förklaring: — minskning av "värde efter torrläggning" på grund av att marken icke erhåller full torrläggning. — minskning av "värde före torrläggning" på grund av översvämnings-skador, som synemännen uppskattat till: 50 procent för marken som ligger mellan höjdkurvorna 44,65 - 44,85 30 " " " " " " 44,85 - 45,25 a. 10 " " " " " " 45,25 - 45,65. Eka den 10 nov. 1952. <i>Neuthe</i> Bitr. gode män: <i>Lizfried Carlsson</i> <i>Arvid Jansson</i>							

Hydrografisk utredning.

Nederbördsområdets storlek vid pumpstationen är 37,0 ha.

Största avrinningen antas uppgå till 1,5 liter pr sekund och ha, varför pumpverkets kapacitet skall uppgå till minst 56 lit/sek vid 3,0 m:s lyfthöjd.

Medelnederbörden uppgår till c:a 600 mm/år, varav 350 mm kan beräknas åtgå till växtligheten och avdunstning. Medelpumphöjden beräknas bli 2,35 m.

Den elektriska energin kostar 0,07 kr/kvh. Om pumpens verkningsgrad är 0,5 blir årliga pumpningskostnaden i medeltal

$$K = \frac{10.000 \times 37 \times 0,25 \times 2,35 \times 1.000 \times 0,07}{0,5 \times 75 \times 1,36 \times 3.600} =$$

$$= 82;60 \text{ kr/år}$$

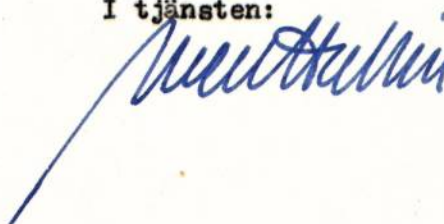
Smörjmedel m.m. 7:40 "

Summa årskostnad 90:-- kr/år

Kapitaliserad efter 5 procent motsvarar sålunda pumpningskostnaden ett belopp av 1.800:-- kronor.

Eka den 10 nov. 1952.

I tjänsten:



KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		<u>Vallen A - B .</u>				
0 - 1+40	140	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m bred vallkärna, jorden upplägges som fyllnad på vallens insida m ³	42	2:50	105	
1+35 - 1+40		Bergets bestrykning med källflytande asfalt inkl. rengöring av berget m ²	15	1:25	19	
0 - 1+40		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles utanför vallen m ³	559	2:50	1398	1522
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				148
Summa:	140					1670
		<u>Vallen C - D .</u>				
2 - 2+86	86	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m bred vallkärna, jorden upplägges som fyllnad på vallens insida m ³	17	2:50	43	
2-2+05,2+83- -2+86		Bergets bestrykning med källflytande asfalt inkl. rengöring av berget m ²	23	1:25	29	
2 - 2+86		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles utanför vallen m ³	297	2:50	743	815
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				85
Summa:	86					900
		<u>Vallen E - F .</u>				
3 - 3+85	85	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m bred vallkärna, jorden upplägges som fyllnad på vallens insida m ³	22	2:50	55	
3-3+03,3+80- -3+85		Bergets bestrykning med källflytande asfalt inkl. rengöring av berget m ²	35	1:25	44	

Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
3 - 3+85		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles dels från samlingsbassängen, dels utanför vallen m ³	519	2:50	1298	1397
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				133
Summa:	85					1530
<u>Vallen G - H.</u>						
4 - 5+42	142	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m. bred vallkärna, jorden upp- lägges som fyllnad på vallens insida m ³	35	2:50	88	
4-4+04, 4+50- -4+60, 5+38- -5+42		Bergets bestrykning med kallfly- tande asfalt inkl.rengöring av berget m ²	80	1:25	100	
4 - 5+42		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles utanför vallen m ³	490	2:50	1225	1413
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				137
Summa:	142					1550
<u>Vallen I - K.</u>						
6 - 7+63	163	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m bred vallkärna, jorden upplägges som fyllnad på vallens insida m ³	49	2:50	123	
6-6+05, 6+40- -6+77 7+15 - 7+45		Bergets bestrykning med kallfly- tande asfalt, inkl.rengöring av berget m ²	300	1:25	375	
6 - 7+63		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles utanför vallen m ³	942	2:50	2355	2853
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				287
Summa:	163					3140

Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		<u>Vallen L - M .</u>				
8 - 8+60	60	Bortschaktande av matjord med grävmaskin ned till lerlagret för 1 m. bred vallkärna, jorden upplägges som fyllnad på vallens insida m ³	18	2:50	45	
8 - 8+60		Uppläggning av vall med grävmaskin, vallmaterialet erhålles utanför vallen "	152	2:50	380	425
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				45
Summa:	60					470
		<u>Pumpanläggning vid 3+40 .</u>				
		Pumpmaskineri			2000	
		Pumphus (brunn, förstärkningar m.m.)			1500	
		Kraftledning			2500	6000
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				600
Summa:						6600
		<u>Samlingsbassängen N - O .</u>				
3+20 - 3+60	40	Schaktning av lera som tages i anspråk för vallen E - F				
						Kostnaden ingår i vallens kostnad
3+20 - 3+60		Justering av slänterna o. botten m	40	0:70		28
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				2
Summa:	40					30
		<u>Täckt ledning P - Pa - Pb .</u>				
10 - 10+32	32	Grävning, läggning och återfyllning m	32	3:50	112	
10+32 - 11+32	100	- " - "	100	3:10	310	
11+32 - 11+42	10	- " - "	10	8:70	87	

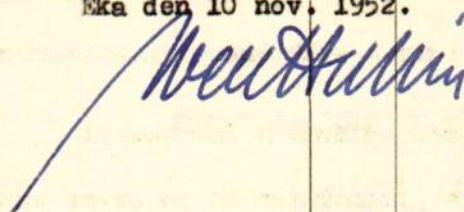
Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
11+42 - 11+62	20	Grävning, läggning och återf. m	20	3:10	62	
11+62 - 13+09	147	- " - "	147	3:--	441	
13+09 - 15+40	231	- " - "	231	2:20	508	
15+40 - 17+50	210	- " - "	210	1:70	357	
10 - 10+32		300 mm rör med frakt	"	32	5:65	181
10+32 - 11+62	250	- " - "	"	130	3:85	500
11+62 - 13+09	225	- " - "	"	147	3:50	515
13+09 - 15+40	200	- " - "	"	231	3:--	693
15+40 - 17+50	125	- " - "	"	210	1:85	389
10		Rörledningsöga typ B st	1	45:--	45	
		Brunnar typ A (enligt typritning):				
10+32		1) med 1000 mm inre diameter st	1	160:--	160	
11+62		2) " 600 " " " "	1	90:--	90	
13+09		3) " 525 " " " "	1	70:--	70	
14,15+40,17+50		4) " 450 " " " "	3	60:--	180	4700
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				470
Summa:	750					5170
<u>Täckt ledning Pa - Pc .</u>						
18 - 20	200	Grävning, läggning och återf. m	200	2:50	500	
20 - 21+10	110	- " - "	"	110	1:60	176
18 - 20		150 mm rör med frakt	"	200	2:30	460
20 - 21+10	100	- " - "	"	110	1:30	143
		Brunnar typ A(enligt typritning):				
20, 21+10		med 450 mm inre diameter st	2	60:--	120	1399
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				141
Summa	310					1540

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		<u>Täckt ledning Pa - Pd .</u>				
22 - 22+83	83	Grävn., läggning o. återfylln. m	83	2:40	199	
22+83 - 23+07	24	- " -	24	6:--	144	
23+07 - 23+82	75	- " -	75	2:40	180	
23+82 - 25+20	138	- " -	138	2:20	304	
22 - 23+82		225 mm rör med frakt	"	182	3:50	637
23+82 - 25+20		200 - " -	"	138	3:--	414
		Brunnar typ A (enligt typritning)				
23+07, 23+82, } 25+20		med 1000 mm inre diameter	st 3	160:--	480	
23+07 - 23+82		3 mm koppartråd (160 m)	kg 10	5:95	60	
23+82 - 25+20		- " - (290 m)	" 18	5:95	107	2525
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter c:a 10 procent				255
Summa:	320					2780
		<u>Sammandrag:</u>	m	m		
		Vallen A - B	140			1670
		" C - D	86			900
		" E - F	85			1530
		" G - H	142			1550
		" I - K	163			3140
		" L - M	60	676		470
		Pumpanläggning vid 3+40				6600
		Samlingsbassängen N - O	40	40		30
		Täckt ledning P - Pa - Pb	750			5170
		" " Pa - Pc	310			1540
		" " Pa - Pd	320	1380		2780
		Summa anläggningskostnader:				25380
		Härtill kommer kapitaliserade				

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		värdet av pumpningskostnaden enligt hydrografisk utredn., bil.D				1800
					<u>Summa kronor</u>	<u>27180</u>

Eka den 10 nov. 1952.



A r b e t s b e s k r i v n i n g .

Innan arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Vid arbetets utförande iakttages:

- att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätarens försorg nya märken blivit utsatta,
- att förrättningsens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras. Måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan,
- att i grävningstabell angivna djupsiffror äro beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna,
- att betongrören till företagets rörledningar godkännas endast under förutsättning att de underkastats vederbörande lantbruksingenjörs kontroll och därvid uppfyllt gällande normalbestämmelser ifråga om hållfasthet och täthet,
- att brunnssringarna skola vara maskinstampade eller vibrerade,
- att allenast sådana tegelrör må komma till användning, som uppfylla fordringarna uti av Sveriges Standardiseringskommission i december 1937 fastställd standard för dräneringsrör av tegel,
- att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person,
- att rörledning ej får täckas, innan läggningen blivit genom lantbruksingenjör eller hans ombud kontrollerad, såvida densamma utförts av annan än Lantbruksnämndens täckdikningsförman, vilken ej är entreprenör,
- att rörledning ej må läggas direkt på berg eller stora stenar utan i förekommande fall på grusbädd,

- att tegelrörsledningarna skola kopplas medelst betongrör i brunnarna,
- att stenarna kring dagvattenbrunnar ej må vara större än 20 cm.,
- att rörfogarna skola grusas, om jorden är så beskaffad, att risk för igen-
slamning föreligger. Stenfyllningen kring dagvattenbrunnarna skall då
beklädas med grästorv, enris eller granris,
- att synliga ytor av betonggjutningar skola putsas med cementbruk,
- att förtroendemannen under arbetets gång skall kontrollera alla betong-
arbeten,
- att förtroendemannen skall kontrollera att endast arsenikimpregnerat virke
enligt Boliden-metoden användes till företagets träbroar och rörlednings-
ögon,
- att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbets-
beskrivning,
- att huvudfixpunkt för höjdbestämmningen är:
- Fixp. 45,23 inhuggen ring i berg c:a 30 m. V pumpstationen.

Eka den 10 nov. 1952.

Wendelin

Översiktskarta.



Skala 1:50 000 .

Utlåtande vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Eka i Vänersnäs socken av Älvsborgs län.

Ifrågavarande företag, som avser invallning mot sjön Vänern av ett markområde, beläget å nordligaste delen av halvön Vänersnäs, samt upptagande av nödiga avlopp inom området för dess torrläggning genom pumpning, är enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen att anse såsom invallning, varför detta utlåtande skall underställas Västerbygdens vattendomstols prövning. Företaget ligger inom nederbördsområde nr 108/143, och belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där torrlägningsområdet utmärkts med gul färg och vattensamlingsområdets gränser med blå linjer.

Över till uppgrävning ifrågasatta avloppssträckor hava profil- och sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersöknings-tillfället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats å nivåkarta. Å denna karta äro de till utförande avsedda skyddsvallarna utmärkta med dubbla gröna linjer och de röda bokstäverna A - B , C - D , E - F , G - H , I - K och L - M . Avloppen äro utmärkta med dels enkla, dels dubbla röda linjer och de röda bokstäverna N - O , P - Pa - - Pb , Pa - Pc och Pa - Pd . Dubbla röda linjer beteckna, att avloppet (=samlingsbassängen) skall utföras som öppet dike, och enkel röd linje, att det skall göras täckt. Vallarnas och avloppens blivande dimensioner hava å profil- och sektionsritningarna utmärkts med rött.

Som O-plan för höjdangivelser har valts havets medelvattenyta.

Vattensamlingsområdet för de olika avloppssträckorna har uttagits å generalstabens karta och delvis uppgåtts å marken. Storleken har med blått angivits å profilritningarna. Den största till avrinning kommande

vattenmängden har antagits komma att uppgå till 2,0 liter pr sekund och hektar och medelvattenmängden under vegetationsperioden till 0,05 liter pr sekund och hektar.

På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna hava avloppen och pumpanordningen dimensionerats för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av härav beroende mark.

Den mark, för vilken dikningen medför båtnad, och som alltså skall ingå i företaget, begränsas å nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till uppgrävning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden hava syne-
männen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden.

Den å kartan avfattade och enligt förenämnda längd förbättrade marken är att anse som en torrläggningssamfällighet för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej finnes.

Kostnaderna för företagets utförande, drift och framtida underhåll skola gäldas av sökande såsom varande företagets ende intressent.

Över företagets inverkan på fisket har vederbörande fiskeriintendent avgivit yttrande, bil. ^{B^{III}}. Härav framgår bland annat, att hinder mot företaget enligt bestämmelserna i 7 kap. 39 § vattenlagen ej finnes. Ej heller den omständigheten, att en del av invallningsområdet är lämplig som lekplats för gädda har ansetts innebära, att företagets utförande skulle tillfoga gäddbeståndet någon större skada. Däremot anser fiskeriintendenten att en del gropar på vallarnas utsida, som redan upptagits i sjöbotten för anskaffande av materiel till vallarna, kunna åstadkomma skada å gäddyngel för det fall att sjön sänkes medan ynglet finns kvar i groparna och föreslår därför,

att sökanden ålägges upptaga dike i sjöbotten från groparna till sjöns lågvattenstrandlinje för en kostnad av högst 3.000 kronor. För att möjliggöra ett bedömande av detta förslag ha groparna inmätts och avvägts och vattendjupet utanför pejlats. Resultatet framgår av blad 4. Härav framgår att tillräckligt bottendjup inom rimligt avstånd från groparna endast finnes utaför vallsträckorna A - B, C - D, E - F och G - H. Här består botten av mycket hård bottenmorän, som ej kan muddras. Ifrågavarande förbindelserännor skulle ställa sig mycket dyra att uppgräva och sannolikt omöjliga att till rimlig kostnad underhålla. Dessutom förhåller det sig så, att vattenståndet i sjön Vänern så gott som varje år kan väntas stiga under gäddleken och närmaste månaderna härefter. Synemännen äro därför av den åsikten, att ett upptagande av något så när tillräckliga rännor från ifrågavarande gropar, dels skulle ställa sig betydligt dyrare än de av fiskeriintendenten föreslagna 3.000 kronorna och dels ej skulle medföra någon häremot svarande nytta av tillnärmelsevis samma värde. Synemännen anse sig därför ej kunna ålägga sökanden att utföra sådana rännor.

Avgift, varom förmäles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skall, så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, av sökanden erläggas till Länsstyrelsen i Vänersborg med 43 kronor 11 öre.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen få synemännen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall, därest sökanden önskar fullfölja detsamma, utföras i fullständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar, att jord till skyddsvall må tagas i skyddsvallens omedelbara närhet, där den billigast kan erhållas,

att till rörledningar skola användas rör, som uppfylla gällande standardfordringar,

att rörbrott, ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa, omedelbart skola avhjälpas och nödiga släntförändringar eller förstärkningsåtgärder vidtagas,

att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt böra vara bragta till slut före utgången av år 1956,

att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt

att det skall benämnas "Eka invallningsföretag av år 1952".

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Eka den 10 november 1952.

I tjänsten:

Meddel

Biträdande gode män:

Ligfrid Carlsson
Arvid Jansson